

УДК 657.15:006.032

Новодворська В.В., к.е.н., доцент,

Дишлиук А.А.

Вінницький національний аграрний університет

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ ДО МСФЗ

У статті розглянуто зміни в фінансовій звітності підприємств відповідно до МСФЗ та особливості трансформації форм звітності, її основні етапи.

Ключові слова: трансформація, фінансова звітність, міжнародні стандарти, гармонізація.

Novodvorskaya V., Dyshlyuk A.

TRANSFORMATION OF DOMESTIC ENTERPRISES' FINANCIAL STATEMENTS TO IFRS

The article deals with the changes in financial reporting accordance with IFRS and the transformation of reporting features, its main stages.

Key words: transformation, financial reporting, international standards, harmonization.

Новодворская В.В., Дышлыук А.А.

ТРАНСФОРМАЦИЯ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ К МСФО

В статье рассмотрены изменения в финансовой отчетности предприятий в соответствии с МСФО и особенности трансформации форм отчетности, ее основные этапы.

Ключевые слова: трансформация, финансовая отчетность, международные стандарты, гармонизация.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Для врегулювання та гармонізації обліку, а також приведення його у відповідність до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) було внесено зміни та прийнятий наказ Міністерства фінансів України [1], щодо ухвалення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

(надалі – НП(С)БО 1), відповідно до якого відбулися суттєві зміни у формах фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблему гармонізації П(С)БО щодо вимог МСФЗ досліджують багато вчених-економістів, а саме: В. Бачинський, Ф. Бутинець, С. Голов, Н. Горицька, Г. Кірейцев, М. Кужельний, О. Пархоменко, В. Сопко, Н. Ткаченко, В. Швець. У працях приділено увагу напрямкам розвитку системи обліку, проблемам регулювання бухгалтерського обліку в Україні в умовах адаптації до міжнародних стандартів, питанням трансформації звітності, складеної за національними стандартами, у звітність за МСФЗ.

Цілі статті. Метою даної роботи є проведення розгляду та аналізу вимог, які висуваються МСФЗ, та дослідження їх впливу на формування фінансової звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтування отриманих наукових результатів. Застосування МСФЗ можливе у двох варіантах:

1) Застосувати МСФЗ з метою ведення бухгалтерського обліку та як основи для складання фінансової звітності.

2) Вести бухгалтерський облік та податкові розрахунки відповідно до національних стандартів, а фінансову звітність складати із застосування МСФЗ шляхом трансформації фінансової звітності, складеної за П(С)БО, у фінансову звітність за МСФЗ. У такому разі до облікової політики підприємства доцільно додати розділ «Коригування інформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ».

Підприємства можуть не наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття (крім випадків, якщо така інформація була в попередньому звітному періоді), а також додавати статті із збереженням їх назви і коду рядка з переліку додаткових статей фінансової звітності наведених у додатку до НП(С)БО 1 у разі якщо стаття відповідає таким критеріям, що інформація є суттєвою та оцінка статті може бути достовірно визначена [1].

Трансформація вітчизняної фінансової звітності повинна здійснюватися за наступними етапами (рис. 1).

Зосередимо основну увагу на формах фінансової звітності, що є результатом трансформаційних процесів.

Форма 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) змінила склад своїх розділів та складається з таких:

– Актив: I. Необоротні активи. II. Оборотні активи. III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття.

– Пасив: I. Власний капітал. II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення. III. Поточні зобов'язання та забезпечення. IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття.

Форма 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід) доповнена розділом – «Сукупний дохід», де відображаються зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками). Даний розділ містить такі статті: Дооцінка (уцінка) необоротних активів, Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів, Накопичені курсові різниці, Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств, Інший сукупний дохід, Інший сукупний дохід до оподаткування, Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом, Інший сукупний дохід після оподаткування та сукупний дохід, який визначається як сума чистого фінансового результату прибутку (збитку) та іншого сукупного доходу після оподаткування.

Між самими формами існує деяка неузгодженість показників, наприклад, реалізація необоротних активів у формі 2 відображається, як результат операційної діяльності, а в формі 3 «Звіт про рух грошових коштів», як дохід від інвестиційної діяльності.

Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів» подається у двох варіантах в залежності від методу подання інформації – за прямим чи непрямим методом. Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку визнаються обидва способи, проте МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів" заохочує підприємства до використання прямого методу подання інформації про грошові потоки у результаті операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів [3]. Цей метод дає можливість здійснювати не тільки ретроспективний аналіз грошових потоків, а й прогнозувати рух грошових коштів на перспективу.

У Звіті про власний капітал розкривається інформація про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Дана форма має доповнюючий, другорядний характер, оскільки у графах звіту про власний капітал, призначених для наведення складових власного капіталу, зазначаються показники, наведені у розділі I «Власний капітал» балансу [2].

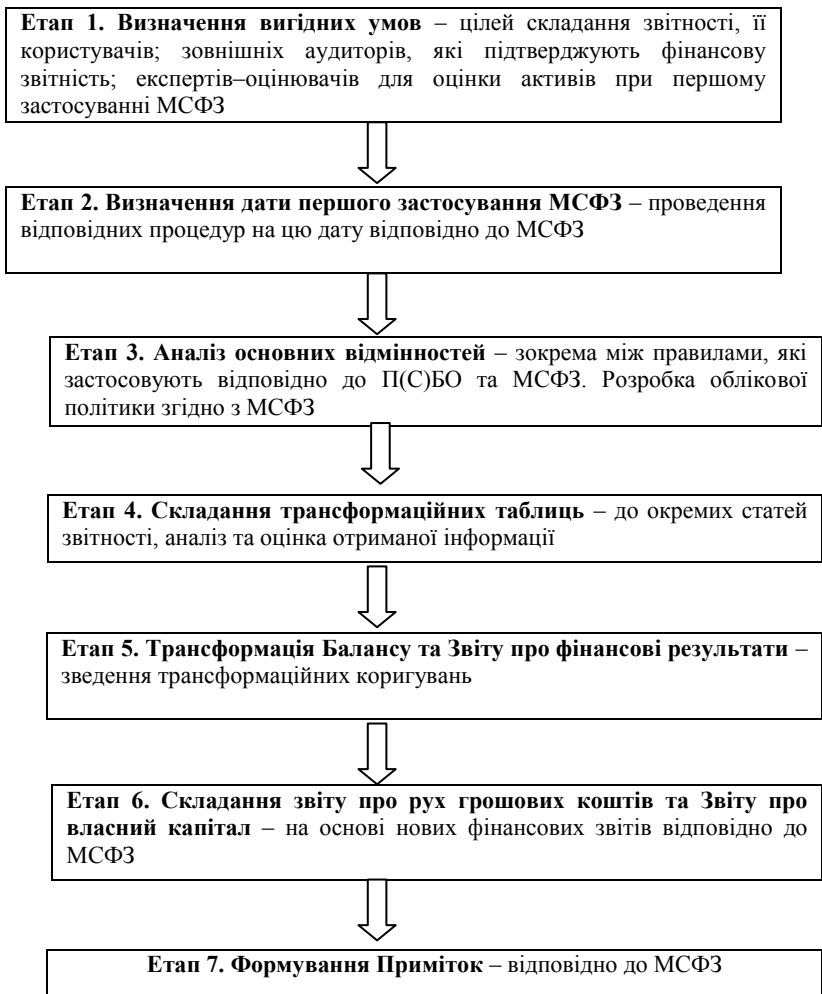

Рис. 1 Етапи трансформації фінансової звітності [4, с.5]

У фінансовій звітності обов'язково наводиться інформація, розкриття якої вимагають НП(С)БО 1 або міжнародні стандарти фінансової звітності та/або інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів України з питань бухгалтерського обліку, тому інформація, що підлягає розкриттю, наводиться безпосередньо у фінансових звітах або у примітках до фінансової звітності.

Примітки до фінансової звітності – сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними НП(С)БО або МСФЗ.

Типової форми «Примітки до річної фінансової звітності» не затверджено, проте вони мають важливе значення, оскільки забезпечують більш повну та об'єктивну картину про фінансове становище і результати діяльності, розшифровують, доповнюють інформацію для зрозумілості та задоволення потреб користувачів звітності. Вони мають бути сформовані належним чином, не бути занадто об'ємними, щоб не викликати сумнівів щодо їх правдивості.

Висновки. Отже, Україна рухається в напрямку приведення обліку до міжнародних стандартів шляхом зменшення відмінностей між національними бухгалтерськими та господарчими системами і підвищення рівня постійності та порівнянності фінансових звітів, з метою усунення перешкод у переміщенні капіталів на міжнародних фінансових ринках та розумінні фінансових звітів.

1. Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 № 73.
2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Затверджені наказом Міністерства Фінансів України від 28.03.2013 р. №433.
3. Міжнародні стандарти фінансової звітності. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
4. Орлова, В. Трансформація фінансової звітності за міжнародними стандартами / В. Орлова, С. Кафка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 5. – С. 3–7.